

פרוטוקול מס' 19

טיסיבת הוועדה לחינוך ותרבות שהתקיימה
ביום ג', ז' באדר תשי"ב - 4.3.1952
בסעה 11.15

משתתפים:

- ס. פרסיץ - היו"ר
- ס. אונא
- ס. ארם
- ח. בוגר
- א. ברטן
- א. הכרסלי
- י. כפרית
- י. ספילונסקי
- א. רזיאל-נאור
- א. רימלט.

חסריים:

- א. ט. בניחובסקי
- א. דויטס
- י. הן
- ט. גורוק
- ד. נצר

מזכירים:

פרופ' דינבורג	-	סר החינוך והתרבות
סר ארנון	-	פנהל אגף החינוך
גב' סטנר	-	היועצת הסטטטית טל
סר אב-רזי	-	ססרד החינוך והתרבות
סר נרדי	-	יושב ראש הסועצה לביקורת
סר תורן	-	טרטיט ומחוזות
	-	חבר הסועצה הב"ל

סדר-היום:

- א) הססר הדיון בבעיית ביקור ילדים בקולנוע;
- ב) בעיית הסטודנטים הלופדים בחוץ-לארץ.

=====
===

הוועדה לחינוך ותרבות
4.3.1952

פחתת את הישיבה.

היו"ר ס. פרסיץ:

מתוך הסציאות הידועה לנו היטב, נדמה לי שוועדתנו צריכה להציע יורה של הצעות. אשר להרכב המועצה - נדמה לי מדעת הוועדה כולה, כי יש לסתף במועצה זו מספר ניכר של סורים וכן באי כוח אירגוני נסיים שונים מתוך סתי סגמות: (1) עליהן לעזור לפקיד הממשלה העסקים ואינם יכולים, כפי להסביר מר אברזי להקדיש את זמנם כדי לבדוק את הסרטים בשיקה יסודית. כן יש לעזור להם בעבודה זו. (2) כדי להספיע על ידי ארגונים אלה על האמהות לבל תקחנה את הילדים הקטנים לקולנוע ולהביא אותם לסרטים שאינם מתאימים להם.

העמדת אולם כתאים למועצה לביקורת הסרטים עם אפרט סותאם שיאפשר גם הצגת סרטים בשעות בלתי-מוגבלות ולו גם בשעות הבוקר בזמן שאין בעלי הקולנוע מוכנים לתת את האולמות כדי להציג בהם הצגות לדוגמא, לשם בדיקת הסרטים. מטעמי שישנן סכונות הנמצאות ברכוש הנטוש וכן גם בסרד הפנים, סכל מקום רשות מוסמכת צריכה לעשות דבר זה שאפשר יהיה להשיג את הסכונות האלה כדי להקל על עבודת המועצה.

עלינו להסליץ בפני סרד החינוך והתרבות שייעטה הכל כדי להגביר את יבוא הסרטים המדעיים הפופולריים, או יבוא הסרטים המדעיים הספרותיים העומדים על גובה מתאים ויכולים לספוך קהל רחב, אשר השפעתם תהיה לטובה על הנוער.

אשר להצעות המונות, כי יש להגביל את גיל הילדים המבקרים בקולנוע ולהעמידו על גיל 12 - לדעתי דבר זה לא נראה בעיני, כלום השפעת סרט סברה על ילד בן 12 היא עדיפה מהשפעתו על ילד בן 18? לדעתי הדבר הוא ההיפך מזה. אם נחפוץ ללכת בדרך המקובלת בכל העולם, הרי ילד בגיל 15-16 ראוי לבקר בהצגות יום אשר המועצה לביקורת הסרטים וסרד החינוך והתרבות יכירו בהם כסרטים הראויים שילדים יבקרו בהם. את שאר ההצגות יש לאסור על הילדים לבקר בהם, בין אם הם מבקרים עם ההורים או בלעדיהם. יש לדאוג לכך יובאו סרטים הרצויים למטמ. הסרטים של האינסטיטוט ברוסא נסמכים שעתים, ואין בהם פגם והם מענינים וסאנים אדם תרבותי. אבל גם בסרטים אלה הייתי אוסרת את ביקור הילדים בהצגות ערב, מטום שהדבר ספיע על בריאותם סכל הבחינות. יש לסקוד על כך שהאווירה תהיה תרבותית בבתי הקולנוע, אם אי אפשר לדאוג לכך שייטצא בקולנוע אחד מהסמככים, ואם אי אפשר להסדיר ביקורי כיתות בקולנוע - יש לדאוג לכך שהאסטרוספרה לא תהיה מופקרת וייטצאו סדרנים באולם, ולהאולם יהיה נקי. סרד החינוך והתרבות צריך לדאוג לכך שבספטררה ייטצאו אנשים שידעו לדבר עם ילדים בצורה המתקבלת על הדעת ואינה בוגדת את העקרונות החינוכיים. אלה הן ההצעות שהייתי מציעה לפתרון בעייה זו.

י. טפילנסקי:

הטבוע עשיתי נסיון והלכתי לקולנוע בתל-אביב להצגה יומית. אין בפני סלים סקטות לתאר את הזוועה, ואת הקלקול. כתוצאה מכך, לדעתי, הפתרון היחיד הוא לאסור על הילדים ללכת לקולנוע. כל עבודת הסורים היא לסוא, אם הילד מבקר פעם בחודש בקולנוע.

הסדרים בקולנוע הם בגדר "ל"לית דין ולית דיין", סקניית הכרטיס, הכנסיה לאולם וההווי מתוך האולם זהו הווי יל חבלה וכיעור. עתה מתקרב חג הפורים, כל הילדים באו עם מקדחים - תארו לעצמכם את הנעשה שם. עלילת הסרט הייתה אנויילית לסדי. ביומן סקדם לטרט הראו כיצד פועל אינו נזהר ומקרב את אצבעותיו לססור - הילדים סגרו את עיניהם ולא רצו לראות זאת. הצגה אחת כזו הורסת את כל הטאמץ המוסיקע בילדיה. תחילה יש לעסוד על

י. טסילנטקי:

הצד ההגייני של הנפש. לדעתי יש לסגור את בתי הקולנוע בפני ילדים כי זה בבחינת לקחת ולהסליך את הילדים לתוך טופאה. הילדים מעונינים שיגדירות, יורים. ככל שקום הווי בתי הקולנוע כוברה להפסק, ויז לאסור על הילדים לבקר בהם, עד אשר ייעשו סידורים מתאימים כדי להניח את דעתם של הסחנכים.

כטס ליטנט ספריט טטוטד ריטסי
ססליץ עליהם ויש לקרוא אותם, יש להנהיג דבר זה גם בסרטנים והורים הטמענינים בכך יראו, כי לפי הסלצות פסוייטות טרט זה ראוי שיראו אותו. במקרה ולא יהיו סרטנים מתאימים לאפשר יהיה להסליץ עליהם תפנה הסועצה לאותם הגורמים הנוגעים בכך. אך לא כיסס של בעלי הקולנוע יהיה הקובעים את דעות הדור. יש להביא לסינוי רדיקלי ולהכין טיפוט חוק לענין היעסועים שיחייב את בעלי בתי הסעסועים לקיים אותם. בחוק יש לקבוע סצריכים להיעלות סידורים טוקדטים לגבי גיל ידוע היכול לבקר בקולנוע. אם קיים חוק כזה - יש להפעילו, אם אינו קיים - יש להכינו. סכל-סקום אטטוך בכל צעד שיעשה כדי להפסיק את הצורה הסרירות בתי הקולנוע והזוועה הסכונה - הצגות יופיות.

א. ברטון:

הנבי טרוצה טאוד שכולנו באנו לידי
סטקנה להטוסדות שלנו ליברליים טדי

לגבי הגנגסטריזם והברוטליות הגסה של האגרוף ופעסי הרצח בסרטנים. הכל סבינים שיש להגן על הילדים והנוער שלנו מפני שחיתות זו. ראיתי את בתי הקולנוע כמו: בית העץ, גן-רינה והאחרים הנמצאים בפרוורי תל אביב - הם ברעט ברבריות גטורה, רעל לנוער, ולא רק לנוער. נדטה לי כי הטאנק נגד הדברים האלה יהיה לא טן הדברים הקלים.

בתי הקולנוע אצלנו הם כמו בכל הארצות הקפיטליסטיות, ביזנס פרטי, ובעלי בתי הקולנוע רוצים להרוויח עד כמה שאפשר יותר. רמת הסרט אינה נוגעת להם. כאשר הייתי חבר בפרלמנט הפולני החדש, אף שם היתה לנו דיון על סרטנים לנוער, אך לא היה לנו צורך להיאבק נגד השחיתות בסרטנים, מפני ששם אסור להראות גנגסטריזם פורנוגרפי בקולנוע. הסרטנים שם זריכים להיות טהורים וטספריים, ולא קיימת שם שאלת ביזנס פרטי. רק סירד החינוך והתרבות קובע שם מה טוב ומה רע לגבי הנוער. עלינו לדרוש בחריפות טן הסוסדות הסתאיטים יחס שלילי וחריף לגבי הסרט הגט.

אשר לתעמולה הפוליטית בסרטנים - עלי להדגיש, כי יומני פוקס ואחרים יש בהם טטוט תעמולה פוליטית גטה וחד צדדית, אטריקאית טונהקת. יוטנים אלה הם פרובוקציה גטורה ויש בהם טטוט רעל לגבי הנוער. לא טן הנטנע שיגיע זמן ותהיינה הפגנות בתי הקולנוע נגד הברבריות האיטפריאליטטית. כוונתי ליוטנים הטראים את הרצח מקוריאה. אם טראים יוטנים טטוט זה, יש להראות גם יוטנים טארצות סוציאליטטיות.

אשר להצגות באידיה - לדעתי זהו ענין רציני טאוד. הוויכוח העקרוני ההיסטורי בקשר לענין זה נגד כבר, ובעיקר לאחר האטון בטורח אירופה. עתה זוהי שאלת זכותם של עשרות אלפי עולים חדדים דוברי אידיש הזקוקים לחיים תרבותיים ועל הסדינה לשאוג לכך ולתת להם את האפשרות גם ללמוד עברית, אך לפי עתה יש לתת להם חיים תרבותיים בשפה האידית. נדטה לי, כי זוהי חובה טסלמית וציבורית ואף יהודית.

אשר להצעות הספסלות של יושבת ראש

הוועדה - אני טטכים להצעות אלה.

א. רזיאל-נאור:

דיבר כאן חבר הכנסת טלילנסקי על חוק מיוחד לייסוף באופן הגשת הטענות על כפר יטענו ספי סר אברזי, יושב ראש הסועצה, כי בתוקף סמכותה יכולה לאסור סרט, להוריד סרט מעל הכר לאחר שהוחל בהצגתו, היא יכולה להכנס לקולנוע מבלי לקבל צו חיפוש מיוחד לכך - הרי אינני יודעת אם יש צורך בחוק מיוחד, כי רבים הם הקסיים בקבלת חוק. לדעתי יש לקבל שורה של החלטות שיכולות להיות מוצעות באמצעות הסועצה בתוקף סמכותה, והיא תדרוש את כל אותם הסידורים כפי שהציעה כאן יו"ב ראש הוועדה.

בפגמתי עם מזכיר התאחדות בעלי הקולנוע, סר שפירא ואמר, כי הם מוכנים לעלות כל מאסף להצגת סרטים חינוכיים. הוא סיפר לי על התקעות להלכו לטמיון, על סרטים שנקנו ולא היה להם דורש. הם מצידם טחכים יתבוא דריסה כזו והם מוכנים עצמם בוועדה שתעמוד על הצגת סרטים חינוכיים לתלמידים ונוער. הוא הבטיח להטציא לנו תזכיר מיוחד בקשר לכך. הם מוכנים לגבות מן הסכום של 100 פרוטות טכום מיוחד עבור ילדים חסרי יכולת ולהפחית את מחיר הכרטיס עבורם. הם גם מוכנים להקצות טכום סטויים כחלום לסורים שיבואו עם התלמידים כעכר עבור עבודה נוספת. אני מוסרת את הדברים מבלי לחוות את דעתי עליהם.

לסתף

הינ"ר ס. פרטיץ:

בסעיה כאן נימה המאשימה את בעלי הקולנוע על הסרטים הטובאים איתה - אין טיבה להגן או להתקיף את בעלי הקולנוע. אני מוכנה לברך על כל צעד טוב שיבוא בקשר לכך. אינני יכולה להטיל את האשמה עליהם, בעיקר מאחר שקיימת הסועצה לביקורת הסרטים. מאחר שקיימת סועצה כזו אשר מטיבה זו או אחרת המירה ביודעין או בלא יודעין שורה שלטה של סרטים עלינו להביע את דעתנו באופן הברור ביותר. אילו לא היתה לנו סועצה כזו - היה הענין אחר. אינני יודעת אם סמכות הסועצה נותנת לה את האפשרות לעמוד על כך שרם שהסרטים טובאים ארצה, אלא הם רק בודקים את החומר הניתן להם על ידי בעלי הקולנוע. ייתכן ותבאי עבודתה של הסועצה היו כאלה שלא איפשרו לה ביקורת סתאיטה. הייתי רוצה לדעת אם הדבר הוא בטכוניות הסועצה, כי אנו נרצה לראות את הבידורים האלה כעין טיום תקופה אחת והתחלת תקופה אחרת בקולנוע, והיה עלינו לעמוד על ההצעות שנספעו כאן. יחד עם זאת להטיל על המספלה ולדרוש סכנה לדאוג לכך שעבודתה של הסועצה תוכל להיעשות בתנאים שיאפשרו את בייעור הרע.

הסדרים הפיזיים בקולנוע, סדרי הנקיון, אינם שייכים לסעשה לסועצה זו. אינני יודעת לפי מה שייכים, ייתכן וסדרד הפנים צריך לטפל בכך, הסעשה או סדרד הבריאות. סכל טקום הסדרים האלה גובלים עם שערוריה ויש לסנותם.

סר אב-רזי:

אמר להווי בתוך הקולנוע ולכל אותם הדברים אשר דיבר עליהם חבר הכנסת טטילנסקי-אינם שייכים לוועדה זו, והם ענין לסדרד הבריאות הטחוזי. אשר לענין הבריאות בטובן הדיסציפלינרי, כלומר התנהגותם של הילדים - על כך יכולים הסורים לפקח. אבל לרוב הסורה הוא מבית ספר אחד ואין לו כל מרות על ילדים מבית ספר אחר. אם יבואו סורים ויפקחו על ההגות היוטיות - זה דבר בלתי-רצוי. לסדרגים אין השפעה על הילדים, והצגות אלה הן מחוץ ליעות עבודתם.

אמר להרכב הסועצה - סר הפנים, בתוקף סמכותו יכול לסנות את חברי הסועצה. הסועצה עצמה אינה טייצגת כל אינטרסים טענדיים ולא פוליטיים, אף לא סקצועיים-פרופסיונליים ולא טסקיים כלשהם. אין הסועצה טייצגת אידיאולוגיה רעיונית כל טעמד או איזו שהיא אסכולה פילוסופית. לכך אנו זהירים לבל יהיה בפועלה צד טעונין, לא נציגי חברת סרטיה וכך לא נציגי ספלגות. הסועצה היא בלתי-תלוייה בטובן הטלפטי ומבקררת ועומדת על כך שהסרטים

הוועדה לחינוך ותרבות
4.3.1952

סר אב-רזי:

יהיו בעלי אופי אובייקטיבי טובהק וקובעת את המבחנים לפי ראות עיניה. הטוענה כפופה למרות החוק. בטוענה היו אנשים מספרד הפנים, מהעולם האקדמי עולמ הטרדות והאכזבות. אשר לייצוג הטורה והאם בטוענה זו - טנקודת העקפה שלנו אין זה דבר בלתי רצוי, אך צריך שיימצא מועד מתאים לכך. הטוענה טבלה בעבר כביקור בלתי קבוע של החברים. אם נצליח לסייג את או טורה שתוכלנה להתמסר לעבודה קבועית זו, כי זו עבודה הגוזלת זמן רב - היה זה טוב. אנו מסלטי הוצאות בסכומים קטנים.

העירו כאן ושאלו לשם מה יש צורך שטוענה יהיו סיוצגים באי כוח המטורה - הדבר עוזר להם בליכוד בעיית הפוטעית ומספרי בתי הסוהר. יש לציין כי קציני המטורה היו לנו לעזר רב. לדעתנו, נוכחותם היא חיובית. כידוע לכם יש בטוענה בא כוח העולם האקדמי. ישנם סופרים הכותבים את כל העולה על רוחם, אנו מעונינים בחופי הטחנה, וזאת צריכה להיות גישה חופשית ובלתי תלויה במסגרת האקדמית, ובמיוחד אלה המספלים בחופי הטחנה ובערכי הרוח של החברה הנקודת העקפה בלתי תלויה, הנקודה זו עליהם לראות את הדבר. אשר לסיתוף סורים בטוענה - הרי ביקורת הסרטים איננה בעייה דיסקטית-חינוכית, זוהי בעייה כללית. לכן נראה היה, כי אין צורך בנציגות העולם החינוכי מאחר שכבר ישנה נציגות העולם האקדמי. כמובן שלא נתנגד את טורה כתאים יצטרף לטוענה.

שאלו כאן מדוע אין הרופאים סיוצגים - הבטייה איננה בריאות הגוף, אלא בריאות הנפש. שאלת התנאים הסניטריים - אינם ענין לטוענה. בשאלות מסויימות אנו באים בדברים ומתייעצים עם פסיכיאטורים. בשאלת ילדים ומינוקות - איננו מתייעצים. אנו יכולים לצרף אנשים לטוענה לשם התייעצות.

אשר לייצוג העולם הרדיקל-סוציאליסטי, אלה אנלי דברים שנשמעו כשאלתה של חבר הכנסת סנה - אם המדובר לגבי גישה חברתית מהפכנית, הרי גישה זו אינה מבחן מתאים כלל. אנו איננו חושבים שאין צורך בנציגים של אסכולה מחשבתית מסויימת.

אשר להקפדת יתר על ביקורת הסרטים - כמובן בטקרה זה יש להבדיל בין עקרונות ומבחנים. היו סקרים וכאשר הוגש תכנון של הסרט התרנו אותו, ולאחר זאת אסרנו. לא תמיד נצליח לסייג על הסדרים בבתי הקולנוע, ישנם גורמים יסודיים בענף זה שאינם ידועים לחברי הוועדה.

אשר להצגות לנוער - הטוענה כמאלה זו מבדילה בין גילים שונים. אולם יש לציין, כי כל עוד לא היו הצגות סיוחדות לנוער אי אפשר היה לנהוג בקפדנות יתר לגברי הסרטים וצגים. כי לא היו הצגות סיוחדות לנוער. אנו אסרנו את הכניסה להצגות מסוייכות לילדים. אך בעייה זו קשה להסדירה. לכן נהגנו בליברליות לגבי סרטים ידועים. לגבי אותם הסרטים שאינם מתאימים כלל לנוער יש להגבילם ולאסור את הכניסה לילדים עד גיל 15 - כמובן שנעשה זאת.

הצגות לנוער בתוך כותלי בית הספר, לדעתנו יש מקום לסרטים כאלה שהם בעלי ערך דיסקט-לימודי. אשר להצגות לנוער מחוץ לכותלי בית הספר - יש מקום לסיתוף פעולה עם מסדד החינוך והתרבות, הטוענה, מנהל בית הספר וגם אגודת בעלי הקולנוע. ואנו עומדים יחד לארגן הצגות כאלה.

מר אב-רזי:

אשר לחוזי העבודה בין בעלי בתי
הקולנוע והטורנירים - יש לבוא בדברים עם הוועד הפועל של ההסתדרות
וארגון בעלי הקולנוע, כדי שהטורנירים יתנו את שדותם, ואז אפשר
יהיה להכין תכנית להצגת טרטים לנוער לתקופה של 6 חודשים למפרע.

אשר להצעה, כי יש לעטור על מלב
הטרטים טרם יהם טובאים ארצה, הדבר הוא קשה, משום שהטרטים מגיעים
בקבוצות של 10 טרטים בכל קבוצה.

אשר למכירי הכרטיסים - קיים מס
שעושים על מחיר הכרטיס, הן לעירייה המקומית והן לממשלה. אנו
עומדים על כך שמסו אלה יבוטלו ושמחיר הכרטיס יהיה אחיד.
על ועדת החינוך והתרבות להטליץ בפני האופד לבטל מסים אלה. אשר
להצגות בפני בתי הספר - יש לתת את העזרה הדרושה שהן תהיינה הצגות
כיוחדות לפי תכנית פיוחדת והפיקוח עליהן יהיה כללי ופורכב מנציגים
שלנו, של כשרד החינוך והחבות ופנהל בית הספר. ועדה זו אשר תורכב
למפ פיקוח זה, היא תפקח על הצגות טטוג זה בארץ כולה.

קשה להסתלט על יבוא הטרטים לארץ.
וקשה לטועזה לומר באופן יסיר איזה מהטרטים יש להביא ואיזה לא להביא.
כטובן שקיימת כאן שאלת מטבע זר, ואין אפשרות לחייב איזה מהטרטים
לילוח ארצה ואיזה לא.

נכון הדבר, כי גיומנים הטוצגים
היו נראים מעלי טאורעות הטלחמה. טאורעות אלה מטבעם שהם מכוריים
אך אין הטועזה יכולה למחוק תכנית אקטואלית של איזה שהוא יוסן.
כמו במקרה הטלחמה בקוריאה. איננו יכולים להוציא קטעים שהם
חלקים אקטואליים מהחיים. אבל איננו עושים כל אבחנה לגבי זה,
לו היו באים יוסנים כאלה טארצנת הסזרח - אף אותם היינו מציגים.
אך אין בידינו להביא אותם, היו אצלי נציגים רוסיים וביקשו את
התערבותי לגבי בעלי הקולנוע כי הם אינם רוצים להציג טרט כזה.
אין ידינו מטגת להכריח את בעלי בתי הקולנוע להציג דברים כאלה.

אני מבקש לומר בהצעה הזו שמשרד
הפנים ירכוש אחת מטלוש הטכונות הנטואות בידי האפוטרופוט על הרכוש
הנלוש, ומשרד החינוך והתרבות יעמיד את האולם היפה ברחוב הנביאים
בירושלים - ואז אני מבטיח לכם, כאחראי לצדדים האדמיניטטרטיביים
שהם יטצאו את תיקונם.

מר נרדי:

ברצוני לסכם את הטחקרים במסח זה,
כי הדבר חשוב לגבי הפרוטוקול.
נתפרסמה ידיעה טאו"ם שישראל עומדת בטקום הראסון לגבי ביקור בקולנוע
באופן יחסי. באטריקה מבקרים כ-30.000.000 איט בטבוע בקולנוע.
באופן יחסי נדמה לי שאולנו מבקרים יותר. נאטר, כי הגיקור של מוסבים
שהם למטה מגיל טבוגר כ-37%, שהם 3% פחות מגיל 7 שנים. 13%
אלה הם ילדים בגיל ט-7 עד 13, 25% של נוער בגיל ט-14 עד 21, ו-20%
מבטרים בטולנוע יותר מפעם אחת בטבוע.

אשר לטיב הטרטים - 29% מהטרטים
טויינו כטובים, מבחינת העקרונות שלהם. 40% כבינוניים, ו-30%
כרעים.

טהי ההטפעה האטוציונלית לול הטרטים
על הילדים. טרטי הרפתקאה וטכנה מוטכים את הילדים עד גיל 12.
טרטים אירוטיים - 12 עד 16. (א. רפטלט: הטדובר הוא לא לגבי
ילדי הארץ). הדבר מטפיע על שנת הילדים, בעיקר אם ראו את הטרט
מסוך לפני הליכתם ליטון והדבר גודם להם לחלוטות בלהות. יש והטרט
כזיק לילדים עצבניים והם מכרסמים את הצפרניים.

סר נרדי:

ענין הלמידה מהסרטים מוכיח, כי 90% מהילדים בכתה ב' וג' זכרו את תוכן הסרט 6 שבועות אחריו, יותר מאשר זכרו זאת יום אחד לאחר הסרט.

ילדים בגיל 8-9 - 69% מהם זכרו את הסרט לאחר ששה שבועות. ילדים בגיל 11-12 - 75% מהם זכרו את הסרט, ילדים בגיל 15-16 - 91% זכרו את הסרט לאחר ששה שבועות. הם זכרו בעיקר את פקודות הסתייכות והרגישות הגבוהה, ואותם האפקטים המעוררים אסביציות אצל הנוער. לאחר לראות הילדים את הסרטים תום סוואר או דוד קופרפילד, דבר זה הגדיל את הקריאה בספרים אלה. מבחינה זו התרשמותו של הילד מהסרט היא כמו זו מספר. הוא קורא ספר ואין הוא מבין אותו. הילדים בעיקר התרשמו מהסרט אירוטי או בלטי.

דובר כאן כי טעמי הפסע אין בצדו רוח - את זאת מראים הסרטים. - אולם גם סרטים אחרים אינם טובים כי הם מראים חיי עושר והאדם יכול לעזוב את עבודתו, ובעיני הילדים זה נראה כשיא. דבר זה מעורר חלומות בהקיץ, דוחה את המחשבה ויש רצון לגרוח טן הנציאות.

בכוונה ענדתי על מחקרים אלה כדי להראות לכם את המצב במקומות אחרים. מצב הקולנוע אצלנו הוא בכל רע, אך נשמלת השאלה מדוע הוא בכל רע. הצפיפות בבתים היא גדולה, בחוץ קר בחורף ובחץ והילדים מוכרחים ללכת להצגות יושיות הסתחילות בשעה 3, כי אין להם מקום אחר לאן ללכת. בזה שאנו נכנס פהם את ההליכה לקולנוע, אנו עלולים לגרום להם רעה גדולה יותר מזו של הביקור בקולנוע. אין להם סגורטי משחקים סמאייים; לצערנו לא הצליח הרדיו לתת תכניות כאלה שתסוכנה את הילד ושהוא ירצה לשבת בבית בגלל תסכית סטויים. כפובן שאנו יכולים לעשות גדולות וקיבלנו עידוד רב טכס. אנו יכולים לפטול מספר סרטים גדול יותר מזה הפסלנו עד כה. כן התחלנו לטפל בהצגות סיוחדות לנוער. הסרטים מגיעים בבלוקים סיוחדים, סרטים טובים ורעים גם יחד. יש וחוטבים את הסרט כרע והוא מבחינת ההכנסה סרט טוב.

ברצון רב הצנו מקבלים את ההצעות היונות. אך אני רוצה להפנות את תשומת לבכם לצורך בעידוד יצירת סרטים אצלנו לא כדי ללוח אותם לחוץ-לארץ אלא בשבילנו. סרט פיתחנו דבר בשטח זה והענין אומר דרשני. אמנם הוליבוד נלחמת בטלביזיה. אולם עלינו לראות כיצד באיטליה מסתמשים בהסון ופייצרים הצגות כמו "גונבי האופניים" או "טחצחי הצעליים". סרטים אלה הסתלסו באמריקה, ונעשו ללא כל התאכצות יתירה. עלינו לייצר תחילה סרטים טובים לעצמנו ואחר-כך הם יוצאן לעוק. יש לנו נוטאים רבים שעליהם אפשר לבנות סרטים. **נרסה לי כי** המקום המתאים ביותר להצגת סרטים תנכיים. לכן הייתי רוצה להפנות את תשומת-לב חברי הוועדה שיש לחייב את מסדר החינוך והתרבות בטעיף סיוחד בתקציב כדי שימסון ביצירת סרטים בארץ. בזה אנו מורסים תרופה חשובה לתעטייה זו.

סר תורו:

דובר כאן על חוסר התאסה בתרגום הסרט לבין סקורו. עלי לציין, כי זהו אחד התנאים שאנו פתנים עם בעל הקולנוע שהתרגום חייב להיות טוב, ושמדלים עד כמה שאפשר לעטוד על הססטר. בהודשים האחרונים חלה הלכחה סטוייכת בענין זה, ואני מקווה שנוכל להטביח את הלסון עוד יותר.

פר תורן:

אשר לסרטים באידיש - זוהי האלה
כאובה, יואני יסח שניתנה לי ההזדמנות להעלותה. נדמה לי שאני אביע
את דעה כל חברי הוועדה שאנו נלחם על כל עזרה שתיתן בענין זה.
יש לנו נסיון רב מאוד בדעה זו, האלת פלחמת הלחונות כבר אינה
קיימת. חבר הכנסת ברטן עורר את האלה ועמד על הצורך בסתן חיים
תרבותיים לעולים החדשים. עלי לציין כי ההצגות באידיש שאנו סרטים
להציג - הן חבלה בחיי התרבות של הארץ. (א. ברטן) אבל לא כל
הסרטים). מאחר שבחוקף תפקידי עלי לעבור על הסרטים באידיש ולהביע
את דעתי עליהם, תמיד ציינתי כי אין להם כל ערך, אולם מחוסר ברירה
עלינו להתיר אותם. אנו קיבלנו הוראה מן הממשלה להתיר את הסרטים
האלה. סרטים אלה מבחינה ספרותית-אמנותית הם לטעם ככל ביקורת. דבר
זה דורס דיון רציני, כי ישנה כאן סכנת לעז; ובכוחותיהם לסנוע
את הדבר.

פר אב-רובין:

עלי לציין כי תיאטרון אחד שאנו אסרנו
את כחזהו עמד להגיש נגדנו תביעה
בבית הדין העליון, אז קיבלנו הוראה להדבר נידון בישיבת הממשלה
ועלינו להתיר הצגות אלה.

פר תורן:

היה כחזה אחד באידיש של התיאטרון
בולנדרן, התרשמתי מאוד מהספק
וראימי התלהבות בקרב הקהל שבאולם שהיה פורקב לאו דווקא מעולים
חדשים, אבל כחזה זה בכל ב-60 בכחזות לעולים חדשים. וכאז הכחזה
הזה לא היה כחזה טוב. אני אומר זאת בכל כובד האחריות.

פר ארנון:

ההצעות שהוצעו כאן נראות כטובות
וכתקבלות על הדעת. אולם בדור,
כי בחוץ-לארץ רב הנסיון בתקלות בענין ביקור ילדים בבתי קולנוע.
עלינו ללמוד מן הנעשה בארצות חוץ-לארץ ונססיונם. עד כמה שספעי
את הדברים שנאסרו כאן לא הביאו בפנינו מן הדברים הסקובלים בחוץ-
לארץ בענין ביקור ילדים בקולנוע והכל על כך. אחד האמצעים הוא
להביא את הקולנוע לתוך בית הספר, הן את הסרט הסדעי והן את הסרט
בעל תוכן כללי. סדרד החינוך והתרבות עשה כבר כמהו בענין זה
וקיים אצלנו מדור קטן הסרכז סרטים מסוג זה. יש לו כ-600 סרטים,
סרטים מסעסעים וסרטים מדעיים. אך מספר הסרטים הוא מצומצם מאוד,
וגב אלה לא רכוש של סרדנו, אלא של ציריות וכיוצא באלה
וניתנים לנו בהסאלה. אין טפק סדבר זה הוא חשוב ויש להדאיבו.

השאלה הסרכזית היא ביקור ילדים
בהצגות יומיות. כולנו יודעים מה פירודה של הצגה יומית. אך
איננו יודעים באיזו מידה יהיה האיסור יעיל, אם אנו נקבל החלטה
פעין זו ולא תהא הענות מצד בעלי בתי הקולנוע. שמענו על מסא וסתן
עם בעלי הקולנוע. אף אני מסדוף לדעה שאין להתיר לילדים לבקר
בהצגות אלא בלוזית סודיים. כסובן הדבר זה מוליד בעיות נוספות.
לדעת, שאלה זו היתה צריכה להתברר בפגישת ספקחים כדי שנוכל להציע
דברי קונסטרקטיביים. כל ההצעות שניסעו כאן לגבי הביקורת
על ביקורי הילדים בבתי הקולנוע, עלולות לסאר בגרד החלטות
כלליות, כי יש לפני כן להכין הצעות בצורה קונקרטית יותר.

על סדרד החינוך והתרבות להסתחף
השתתפות יתר בכל הבעיות הקשורות בענין הצגות לילדים, אליכמת ילדים
בסעות הבוקר לקולנוע גוומת לביטול תורה רב. על כן יש לסאז
דרכים מתאימות להביא את הקולנוע לתוך בית הספר. אפשר לרכז את
המלטידים מכל הסביבה, ובעיקר נעשה הדבר בערים הגדולות, ולאביא
אותם לבית ספר אחד וסט להציג את הסרט. ישנן בקורות רבות הצריכות

להתברר בקרב ציבור הסורים והכפכפים, כדי לראות מה ניתן להגשמה ומה אינו ניתן להגשמה. כן כדאי היה לדעת את הנעשה בחוץ-לארץ בקשר לכך.

הי"ר ט. פרסיץ:
ההצעות שנשקעו כאן הן בגדר הכללות בפני כשרד החינוך והתרבות וכשרד הפנים.

א. רימלט:
אני רוצה לנסח את הצעותי שאולי חלק מהן ידרוש חוק, וחלק אחר אפשר יהיה להסדיר **ללא חוק:** א) איטור ביקור ילדים בקולנוע עד גיל 4. ב) איטור ביקור ילדים בקולנוע עד גיל 10 בהצגות ערב גם בלוויית הוריהם. ג) איטור ביקור ילדים בקולנוע עד גיל 12 בהצגות לילה גם בלוויית הוריהם. כלומר יש להכניס הגבלה בביקור ילדים בקולנוע לפי סוגי הגילים: גיל 10, גיל 13, וגיל 16, כי אי אפשר לאטור כל סרט עד גיל 16. יהיה בוודאי סרטים שיש לאטור על יללים עד גיל 10 לראותם וסרטים אחרים עד גיל 13. ד) שטחתי לשטע כי ישנה נכונות כצד **סמלית** בעלי בתי הקולנוע לעזור לעניין זה. שכל מקום יר להטיל על גוף מסויים, אינני יודע כרגע זה על מי, למצוא סידורים מתאימים להצגות היוסיות. ה) דובר כאן על יצירת סרט ישראלי - כשרד החינוך והתרבות צריך לסנות ועדה "אד-הוק" שתמפל בעניין זה, כי יש לעשות בכך רבות.

ס. ארט:
אני מצטער מאוד שלא שוכנעתי על ידי טר אב-רזי ואני עומד על כך שהסועצה תיקף את כל זבעי הקסת שישנם בציבור לכל תהיה חד-גונית, ג. כדי לסנוע ביקורת סיומת וחשדנות ללא צורך, לגבי עניין שהוא חשוב לכולנו. אני מציע שיוזמנו לסועצה כמה חברים שיש להם גישה אחרת.

י. סטילנטיק:
ברצוני להציע הצעת תיקון להצעתו של חבר הכנסת רימלט. אני מציע שהוועדה לחינוך ותרבות תסליץ ותודיע על כך לבעלי הקולנוע, אם תוך תקופה ידועה נבית חודשיים, לא ייעשו סידורים מתאימים לשביעת רצונו של כשרד החינוך והתרבות, או וועדה סיומת לכך, תאטר כניסת ילדים לקולנוע.

א. רוזנאל-צאנר:
לדעתי יש להחליט על הקסת ועדה שתתפקדה לחקור את בעיות הקולנוע. כאשר הוועדה תגיע למסקנות מסויימות ותסליץ עליהן, תוכלנה אלה להיות סוגיות למשרד החינוך והתרבות ולגורמים אחרים ולא תסארנה בגדר של טשאלות בלבד.

הי"ר ט. פרסיץ:
איננו צריכים להקים ועדות פרלמנטריות. איננו דנים על ההצעות, אנו רק דוקטמים אותן. לאחר שנשקעו כאן ההצעות הסדנות, הרשו לי לרכז את כל ההצעות מתוך הפרוטוקולים המונים ולהעבירן לחברים. יהיה עלינו להפגס פעם נוספת כדי להצביע על הפלצות אלה.

אנו נסטה להפגס עם חברי הסועצה תוך כדי עבודה. אני סודה לכס.

ב. הדיון בפעית הסטודנטים הלומדים בחוץ-לארץ:

הי"ר ט. פרסיץ:
הסעיף השני בסדר היום שלנו הוא מצב הסטודנטים באוניברסיטה. אבל טרם שניגס לבעיה זו אני סוכרחה להביא בפניכם ידיעה על ביקורת של הורי הסטודנטים הלומדים בחוץ-לארץ. הם ביקשו ממני להביא את הדברים לידיעת חברי הוועדה

היו"ר ס. פרסיק:

לחיונוך ותרבות. טונח לפני גם התזכיר שלהם.

(קוראת את תזכיר הורי הסטודנטים
הלוטדים בחוץ-לארץ).

בשיחה שהיתה לי עם ההורים הם אמרו שרוב רובם של הסטודנטים יצאו
לחוץ-לארץ משום שהממשלה הכירה בחיוניות המקצוע שהם לומדים אותו.

חלק מן הצעירים האלה סרת כבריגדה
ובהתאם לכך היה רואי לקבל סטיפנדיה של 20 ל"י לחודש כדי להסתלק.
אולם אם מלחפת השחרור הם ויתרו מרצונם הטוב על אפשרות זו וכמו להגן
על המולדת ועמה הם עובדים כמעט בטיות ליסודיהם. הם נמצאים בתנאים
קשים. נוסף לכך מעיקים עליהם לבטיים נפשיים, כי מצד אחד הם רואים
את ההכרח לגמור את ליסודיהם, ומן הצד האחר הם יודעים כי ההורים
יסקעו בחובות שבטעם שנים יצטרכו לעמוד עד שיכסו חובות אלה. יש להם
מאבק נפשי, כיצט להתגבר על כך.

פרופיטור אדלר שהופיע כאן עם הורי
הסטודנטים ואף בנו לומר בחוץ-לארץ אחר, כי יחלפו עוד שנים רבות
עד שתפתר בעיית הליסודים בחוץ-לארץ. אנו זקוקים לרופאים וטרינרים
ולמהנדסים טניטרים וכדי להקים פקולטה בארץ הדבר צריך לעלות
ב-500,000 א"י. אנו זקוקים ל-20 וטרינרים כדי שנה בסנה. לפי שעה
זול יותר להתיר את המלכותם של עשרות אחדות של סטודנטים במקצועות
חיוניים בחוץ-לארץ.

המסלחת עומדת להופיע גם בפני ועדת
הכספים ולהביא את הענותיה. כטובן שטר החינוך והתרבות הוא מליץ יוסר
שלהם וזקוק לסיוע. עלינו לדאוג את הדבר כמו יהוא, ולעמוד על כך
אם הסטודנטים לומדים מקצועות חיוניים.

פרופ' דינבורג:

הענין חסור טכטה וכמה בחינות. הוא
חסור לא רק טכחינת טצבם של הסטודנטים,
אלא גם טכחינת טצב המדינה. אני הקיסומי וועדת טסנה לעריכת סקר
כדי לדעת מה טצב הענינים. כיום לומדים בחוץ-לארץ כ-1,600 סטודנטים.
דבר זה עולה למדינה ב-1,000,000 דולר. אם הממשלה נתנה את האפשרות
להעביר להם את הסכומים הדורשים לפי השער הקודם, פירוש הדבר שהיא
נתנה סובסידיה להורים כדי שבניהם ילמדו. כאשר הממשלה נותנת סובסידיה
ללחם היא טתכננת את הדבר בהתאם לטספר התושבים ולכטה טזון הם זקוקים.
כלומר בארץ קיים תכנון טטויים. קיים בארץ בית-ספר לרפואה והטורים
בודקים את טצבו של התלמיד וטתכננים טהו טספר הרופאים שלו אנו זקוקים.
אולם אם רוב הסטודנטים שלנו לומדים רפואה בטוויצריה - אין לדעת כטה
רופאים נחוצים בישראל. המדינה זקוקה לכך שהתלמיד ילמד בארץ. הוא
ילמד בחוץ-לארץ רק בטרה שהקצועות אינם נלמדים בארץ. כל עצמאותה של
המדינה הוא בזה שהממשלה הנבונה תנתן בארץ - אלה הן הבעיות הכלליות.

עמה, אם התקבל התכנית הכלכלית החדשה
לומדים 250 סטודנטים רפואה. חלק מהם לומד בטוויצריה, בארצות הברית,
בהולנד, 7 לומדים באנגליה. ישנם סטודנטים הלומדים רפואת טניים.
כן ישנו טספר קטן יותר של סטודנטים הלומד רפואה וטרינריה. חלק
מן הסטודנטים לומדים חקלאות, הנדסה, מעופה, כלכלה, מדעי הרוח, ציור
ומוסיקה. לאחר שנפגשתי עם מטלחת לל הורי הסטודנטים הם ביקטו
טפני להעלות את הענין לשולחן המטסלה. אני עשיתי זאת והמטסלה בחרה
בוועדה בת 3 אנשים לעינה בדבר וקבעה עקרונות טטויים. לא ייתכן
שאנו נקבע שער אחר לסטודנטים אלה אם אנו רוצים שהשער ישאר שער יציב.
ברור שהשער טונע בתושבים, לא טתענוג נעטה הדבר, ואנו טוכרחים לקבל
את הדין. עלינו לבדוק את הדבר ופתרון השאלה לא יהיה גלובלי כי אם
אינדיבידואלי. מה פירוש הדבר שהפתרון יהיה אינדיבידואלי? הוקטה
ועדה טיוחדת שהתכנסה כבר היום וקיבלה שורה של החלטות. אטרתם להם

פרופ' דינבורג:

כי עליהם לבדד את המסקנות שאותם לומדים הסטודנטים, ובאילו מידה המסקנות הוא חיוני ואי אפשר ללמוד אותו בארץ. באישה שנת לימודים נמצא הסטודנט. אביא לכם דוגמא: לומדים בחוץ-לארץ 250 תלמיד רפואה. כידוע לכם ליטודי הרפואה מתחלקים לשלוש דרגות. הדרגה הנמוכה ביותר היא ליטודי היסוד, הדרגה השנייה הם הלימודים הטרנס-קליניים והדרגה השלישית - הם הלימודים הקליניים. הלימודים הקליניים, בשנים האחרונות, לא רק רצוי אלא הכרחי להם יהיו בארץ. שיטת בית הספר לרפואה שלנו היא שיטה של טיפול אינדיבידואלי ועומד על סדרה גבוהה. תלמיד הגוסר אצלנו רפואה יכול ליד לגשת לעבודה, כי הוא עוסק בעבודה מעשית שנה שלמה. נוסף לכך הוא מכיר את הארץ, את מחלות הארץ, ומוטוס בה. אלה העומדים לסיים הסנה את לימודיהם - יש לתת להם אפשרות זאת. אבל אותם הסטודנטים שבעוד שנה או שנה וחצי יסיימו את לימודיהם - יהיה עליהם לחזור לארץ ויש לדאוג לכך שהאוניברסיטה תתן להם את האפשרות לסיים את לימודיהם. כמובן שיסגן בעיות חסרות העומדות בפני האוניברסיטה ברטטה. חסרות לנו מעבדות ואין לנו מקום לכך. לכן מתקבלים רק 50 תלמיד לבית הספר לרפואה. יש להתקין בנינים נוספים כדי שאפשר יהיה לקלוט 100 תלמידים. גדטה לי, כי מבחינה זו לא יהיה מחסור, יש לתת רק את האפשרות ואת האמצעים לאוניברסיטה. בטקום שהממשלה תוציא כספים על אנשים על סנת סילמדו בחוץ-לארץ רפואה, מוטב להקים באוניברסיטה מחלקות נוספות. על הוועדה לחינוך ותרבות לדאוג את הדברים מנקודת ראות פוליטית רחבה. כן הדבר לגבי רופאים וטרינרים, למטסלה יסגן תחנות רבות וציווד רב שהרופאים הוטרינרים יכולים להעזר בכך.

אשר ללימודי הספרות והכלכלה - ישנם דברים רבים שאפשר ללמוד כאן בארץ ואין צורך ללמוד אותם בחוץ-לארץ.

ישנם תלמידים רבים היוצאים לחוץ-לארץ מסום סקרוב טבטיח לשלם את ההוצאות. לאחר זמן "מת הדוד" והם זקוקים להקצבת מטבע זר. ישנו דבר מוזר, מצד אחד אנו נותנים לנסוע לחוץ-לארץ ללמוד מוסיקה, זמן הצד האחר טביאים לארץ אטנים מחוץ-לארץ. אולי כדאי היה שבטקום 100 תלמידים היוצאים לחוץ-לארץ יביאו מספר אטנים סילמדו את אותם הסטודנטים.

על הוועדה גם לבדוק אם אותו תלמיד שרת בצבא, בפלמ"ח ואם הסתתף בטלחמת השחרור, את גילו - כי אם בחור בן 26 ורק עתה לומד מקצוע, יש להתחשב בכך. לכן יש לבדוק את הצד האישי של כל סטודנט. כמה שנים הוא לומד, מה הן זכויותיו, ומה הם כשרונותיו.

כידוע לומדים בחוץ-לארץ 1,600 סטודנטים. לאחר שערכנו את הסקר נרשמו בצירוף דק 1,330 סטודנטים. על כן אנו זקוקים לדין ומשבנון על כל אחד ואחד. אני מתכוון לשלוח אדם טיוחד סיבדוק את מצבם של הסטודנטים האלה ויפקח עליהם.

החלטנו כי כל הפיגורים בתשלומים ישולמו בהתאם לסער הקודם. כן כתבתי לסר האוצר מכתב בו ביקשתי מטבו, מאחר שהענין דורס טיפול וייטסן עוד זמן מה הרי בטסך החודשיים הבאים תנתן האפשרות לתלמידים לקבל את הכסף לפי הסער הקודם. אבל לא לכל התלמידים יש לתת בהתאם לסער הקודם, אלא רק לאותם התלמידים יביאו המלצות מססרד החינוך שאין הם יכולים להמטיך בליטודיהם וזקוקים לעזרה בצורה רשמית. אולם ידוע לי שיטנם אנשים שיש ביכולתם לשלם גם בהתאם לסער החדס. טדוע המטסלה צריכה לקחת כספים מטסלם הטסים. אנו ננהג בליברליות, אך נעטה זאת לא באופן גלובלי. אני מקווה כי תוך חודשיים נוכל להסדיר את הדבר. מאחר שיהיו אנשים שיוכלו לשלם בהתאם לסער החדס, כלומר קודם שלמו 37 ל"י,

הוועדה לחינוך ותרבות
4.3.1952

פרופ' דינבורג:

ועתה יהיה עליהם לשלם 100 ל"י - ההפרש בין הסכומים יוקצב להקמת קרן מטעמה יתנו אפשרות לתלמידים לסיים את לימודיהם. כל פסד מטעמתי המעובין באותם הסטודנטים צריך להקים קרן לסטיפנדיות, או להקציב סכומים מסויימים מתקציבו לסתן עזרה לסטודנטים. אך אותו פסד מטעמתי צריך לדרוש התחייבות שאחר כך אותו סטודנט יעבוד בשירות אותו פסד. אותם הסטודנטים הלומדים מקצועות בלתי-חיוניים ואינם תלמידים כה מוכשרים - יהיה עליהם לחזור לארץ. לדעתי, כל הפוליטיקה בשטח זה היתה ליברלית מדי ובלתי סחורגת.

טאחר שהטעה מאחרת אני מציע להפסיק את היטיבה ולהעתיק את סדר היום של

ס. ארט:

היטיבה הזאת לסחר.

נדכה לי, כי אין לנו אפשרות אחרת אלא לקבל את הצעתו של חבר הכנסת ארט.

היו"ר ד. פרסיץ:

היטיבה ננעלה בשעה 13.30